

Republika e Kosovës • Republika Kosovo • Republic of Kosovo
Institucioni i Avokatit të Popullit • Institucija Ombudsmena • Ombudsperson Institution

IZVEŠTAJ

OMBUDSMANA

Ž. br. 39/2023

Upućen:

G. Petrit Reçica, Glavni izvršni direktor
Regionalno preduzeće za otpad "Pastrimi" D.D.

Za obaveštenje:

G. Përparim Rama, Predsednik
Opština Prištine

Priština, 18 mart 2025.god.

Cilj Izveštaja

1. Cilj ovog izveštaja je da skrene pažnju Regionalnoj kompaniji za otpad (RKO) "Pastrimi" D.D. u vezi sa zakonskom obavezom preduzimanja relevantnih radnji za ispitivanje i odlučivanje o zahtevu [REDACTED], bez daljeg odlaganja.
2. Ovaj izveštaj je zasnovan na individualnoj žalbi [REDACTED] (u daljem tekstu podnosilac žalbe) i zasnovan je na činjenicama i dokazima podnosioca žalbe, kao i na dokumentaciji slučaja, kojom raspolaže Ombudsman, u vezi sa slučajem koji je podnosilac žalbe pokrenuo u IO-u.

Pravna osnova

3. Ustav Republike Kosova u članu 132, stav 1, definiše: *"Ombudsman nadzire i štiti prava i slobode pojedinaca od nezakonitih i neregularnih radnji javnih organa."*, dok u članu 135, stav 3 definiše: *"Ombudsman ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere onda kada primijeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa."*
4. Po Zakonu br. 05/L-019 o Ombudsmanu, između ostalog Ombudsman ima nadležnosti i odgovornosti kao u nastavku:
 - *"... da istražuje primljene žalbe od svakog fizičkog i pravnog lica u vezi tvrdnji o kršenju ljudskih prava predviđenih Ustavom, zakonima i drugim aktima, kao i međunarodnim za ljudska prava, posebno Evropskom Konvencijom o ljudskim pravima, obuhvatajući radnje ili neradnje koje predstavljaju zloupotrebu autoriteta. (član 16, stav 1);*
 - *da skrene pažnju na slučajeve kada institucije krše ljudska prava i da podnese preporuke da se prekine sa takvim slučajevima, a kada je to neophodno da izrazi svoje mišljenje o stavovima i reagovanju odgovarajućih autoriteta u vezi takvih slučajeva; (član 18, stav 1, podstav 1.2);*
 - *da objavi obaveštenja, mišljenja, preporuke, predloge i svoje izveštaje; (član 18, stav 1, podstav 1.6)."*

Sažetak činjenica i postupci Ombudsmana

5. Ombudsman je na osnovu člana 16. stav 1. Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu, 23. januara 2023. godine primio je žalbu [REDACTED], podnesenu protiv Regionalne kompanije za otpad (RKO) „Pastrimi“ D.D., zbog neodgovaranja na njegove zahteve.
6. Prema dokumentaciji i informacijama koje je podnosilac žalbe dostavio Instituciji Ombudsmana (IO), [REDACTED], se dana 29.07.2022. godine, obratio zahtevom RKO-u "Pastrimi" D.D., sa referentnim brojem 2863, u vezi naknade za sate dodatnog rada, obavljenog tokom praznika, kao i tokom vikenda, kao i tokom noćnoj smeni. Podnosilac žalbe je tvrdio da je 10. januara 2023. godine ponovio zahtev, ali nije dobio odgovor.
7. Dana 6. aprila 2023. godine Ombudsman se obratio dopisom vršiocu dužnosti izvršnog direktora RKO „Pastrimi“, kojim je tražio informacije o radnjama koje su preduzete i o onim radnjama koje su planirane da se preduzimaju od strane RKO-a „Pastrimi“, D.D., u vezi sa zahtevom podnosioca žalbe.

8. Dana 31 jula 2023.godine, podnosilac žalbe je podneo žalbu Inspektoratu Rada.
9. Dana 7. gusht 2023, Ombudsman se obratio izvršnom direktoru RKO-a "Pastrimi" podsećajnim pismom.
10. Podnosilac žalbe je 19. septembra 2023. godine doneo dodatne informacije, odnosno obavestio da je Inspektorat rada doneo rešenje u vezi sa slučajem podnosioca žalbe, kojim je izrečena kaznena mera RKO-u "Pastrimi" zbog neodgovaranja na njegove zahteve u vezi sa predmetom.
11. Ombudsman je 13. decembra 2023. godine primio odgovor od glavnog izvršnog direktora RKO-a „Pastrimi“, kojim je saopštio da zbog promena u strukturi i reorganizaciji osoblja nije izvršeno ispitivanje i odlučivanje po zahtevima podnosioca žalbe. Štaviše, on je obavestio kao u nastavku: *“S obzirom na to da trenutno nema takvih prepreka, obaveštavamo Vas da razmatramo zahteve [REDACTED] i drugih, i da će u opravdanom roku, biti donesena konkretna odluka, o čemu ćete Vi kao IO biti pismeno obavešteni o relevantnoj odluci.”*
12. Dana 10. maja 2024 i 8. jula 2024.godine, predstavница IO-a je obaveštena od strane podnosioca žalbe da do ovog datuma RKO "Pastrimi" još nije preduzeo nijednu radnju za razmatranje i odlučivanje po zahtevu [REDACTED].
13. Dana 25. jula 2024. godine, Ombudsman se obratio ponovo pismom izvršnom direktoru RKO-a „Pastrimi“, i tražio informacije o tome da li je ista preduzela radnje u vezi sa zahtevom [REDACTED], kako je tvrdila u odgovoru od 13. decembra 2023. upućenom Ombudsmanu.
14. Ombudsman nije dobio odgovor na ovo pismo.
15. Podnosilac žalbe je obavešten o radnjama IO-a.

Pravna osnova

Ustav Republike Kosova

Kushtetuta e Republikës së Kosovës:

Član 21 [Opšta Načela]

1. *Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov pravnog reda Republike Kosovo.*
2. *Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom.*
3. *Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih. [...].”*

Član 49 [Pravo na Rad i Obavljanje Profesije]

1. *Garantuje se pravo na rad.*
2. *Svako lice ima pravo da slobodno izabere svoju profesiju i radno mjesto.”*

Zakon br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri

Poglavlja: *“Zahtev i njegovo podnošenje”; “Početak administrativnog postupka”; “Principi administrativnog razmatranja”; “OKONČANJE ADMINISTRATIVNOG POSTUPKA”; “Princip okončanja upravnog postupka”; “Rok”.*

Zakon br. 03/L-212 o Radu:

Član 56 [Dodatak na platu]"

"1. Za produženi rad duži od punog radnog vremena, za rad u danima državnih praznika i za noćni rad, zaposleni ima pravo na nadoknadu, u skladu sa ovim Zakonom, Kolektivnim Ugovorom, i Radnim Ugovorom.[...]."

Pravna analiza

16. Ocene i konstatacije Ombudsmana u vezi sa predmetom Žalbe br. 39/2023 zasnivaju se na pravima garantovanim Ustavom Republike Kosovo i zakonima koji se primenjuju u zemlji. Ombudsman u ovom izveštaju analizira sprovođenje zakonskih obaveza od strane nadležnog organa u odnosu na pravno obavezujuće garancije za odvijanje upravnog postupka u skladu sa zakonom.
17. Ustav Republike Kosova garantuje: *"Ljudska prava i osnovne slobode su neodvojiva, neotuđiva i neosporiva i čine osnov pravnog reda Republike Kosovo. Republika Kosovo štiti i garantuje ljudska prava i osnovne slobode, predviđene ovim Ustavom."* Po Ustavu *"Svi su dužni da poštuju prava i osnovne slobode ostalih."* [Član 21].
18. Obrada zahteva u javnoj administraciji Republike Kosovo regulisano je Zakonom br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri. Ovim zakonom su definisani standardi, procedure i rokovi za rešavanje zahteva
19. Oblik, sadržaj, podnošenje zahteva, registracija i verifikacija podnošenja zahteva je jasno regulisana Zakonom br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri, u članovima 73, 74 i 76.
20. Administrativna procedura počinje na zahtev stranke [...] ¹. U konkretnom slučaju, podnosilac žalbe je pokrenuo postupak 29. jula 2022. godine, i tom prilikom se obratio RKO "Pastrimi" D.D. sa zahtevom br. 2863. Zahtev se odnosi na naknadu dodatnog radnog vremena za vreme praznika, tokom vikenda, kao i za rad u noćnoj smeni. Podnosilac žalbe je tvrdio da je 10. januara 2023. godine ponovio zahtev, ali nije dobio odgovor.
21. Razmatranje pokrenute administrativne procedure je zakonska obaveza i obaveza za javni organ kome je zahtev upućen. Zakon br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri u članu 86, stav 1, izričito definiše: *"Javni organ obavezuje se prema službenoj dužnosti da razmotri sve činjenice i da oceni sve potrebne okolnosti za rešavanje administrativnog pitanja."* Dok u stavu 2 propisuje: *"Javni organ na samostalan način određuje vrstu i rasprostiranje administrativnog razmatranja i ocenjuje da li je jedna činjenica ili jedna okolnost neophodna za rešavanje pitanja."*
22. Za rešavanje dotičnog slučaja, zakonom je utvrđena i obaveza stranke da sarađuje sa javnim organom, odnosno u utvrđivanju potrebnih činjenica i okolnosti. (član 87 Zakona br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri).
23. Okončanje administrativnog postupka ostvaruje se obaveštenjem putem upravnog akta upućenog podnosiocu zahteva. Zakon br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri u članu 97, stav 1 propisuje: *"Upravni postupak pokrenut na osnovu zahteva, okončava se uz*

¹ Član 83, stav 1, Zakona br. 05/L-031 o opštoj administrativnoj proceduri

obaveštenje jednog administrativnog akta ili sklapanjem jednog administrativnog ugovora.”

24. Rok za okončanje administrativnog postupka je 45 dana od njegovog početka, odnosno u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku utvrđenom zakonom. Zakon br. 05/L- o opštoj administrativnoj proceduri u članu 98, stav 1, izričito definiše:” . *Upravni postupak pokrenut shodno zahtevu, završiće se što je pre moguće, ali najkasnije u roku utvrđenim posebnim zakonom za tu vrstu postupka.*” Dok u stavu 2 definiše: “*Ako posebni zakon nije predvideo rok, kao što je predviđeno u stavu 1. ovog člana, opšti rok za okončanje administrativnog postupka je četrdeset pet (45). dana od njegovog početka.*”
25. Na osnovu gore navedenih zakonskih garancija u vezi sa pokretanjem, ispitivanjem i završetkom administrativnog postupka, na osnovu okolnosti i dokumentacije koju je dostavio podnosilac žalbe, kao i radnji koje je IO preduzeo tokom istrage slučaja, nadležni organ RKO „Pastrimi“ D.D. nije postupio u skladu sa zakonom o razmatranju i okončanju administrativnog postupka po zahtevu koji je pokrenuo podnosilac žalbe [REDACTED]. Podnosilac žalbe nije primio nikakav administrativni akt za epilog njegovog zahteva, kojim je tražio naknadu za sate dodatnog rada, obavljene tokom praznika, tokom vikenda, kao i za radno vreme tokom noći. Zahtev podnosioca žalbe je legitiman i zasnovan na Zakonu br. 03/L-212 o radu (član 56 – Dodatak na platu) iu ugovoru o radu podnosioca žalbe sa RKO "Pastrimi" D.D.

Zaključci Ombudsmana

26. Ombudsman, na osnovu nalaza iznesenih u ovom izveštaju, zaključuje da u ovom slučaju RKO „Pastrimi“ D.D. nije ispunila zakonsku obavezu razmatranja i odlučivanja o zahtevu podnosioca žalbe. Nedonošenje administrativnog akta po osnovu pokretanja administrativne procedure po zahtevu stranke stvara osim pravne nesigurnosti, u okolnostima konkretnog slučaja stvara nesigurnost u ispunjavanju uslova i prava iz radnog odnosa, povredu prava u postupku i stvaranje poteškoća za korištenje pravnih lekova.
27. Ombudsman zaključuje da je postupanje, razmatranje i odlučivanje o zahtevu zakonska obaveza organa javne vlasti, a s druge strane, pravo je svakog pojedinca da se njegov/njen zahtev obrađuje u skladu sa zakonom, u redovnom zakonskom postupku i da dobije odgovor ili odluku na osnovu prava stranke, utvrđenog zakonom, kako za postupak koji se vodi, tako i za pravo u suštini.

Na osnovu gore navedenih okolnosti, Ombudsman u skladu sa članom 135. stav 3. Ustava Republike Kosova: “[...] *ima pravo da vrši preporuke i predlaže mere onda kada primijeti kršenje prava i sloboda ljudi od strane organa javne administracije i ostalih državnih organa;*”, u svojstvu preporučioa,

PREPORUČUJE

Regionalnom preduzeće za otpad "Pastrimi" D.D.:

- ***Da preduzima proceduralne radnje za razmatranje i odlučivanje o zahtevu [REDACTED] u skladu sa zakonskim pravima iz radnog odnosa, bez daljeg odlaganja.***

U saglasnosti sa članom 132, stav 3 Ustava Republike Kosovo („*Bilo koji drugi organ ili*

institucija, koja sprovodi legitimnu vlast u Republici Kosovo je dužna da odgovori na zahteve Ombudsmana i da mu/joj predstavi sva dokumenta i informacije koje su od njega zatražena u saglasnosti sa zakonom” i članom 28 Zakona br. 05/L-019 o Ombudsmanu (“Autoriteti, kojima je Ombudsman uputio preporuke, zahtev ili predlog za preduzimanje konkretnih mera, uključujući i disciplinske mere, treba da odgovore u roku od trideset (30) dana. Odgovor treba da sadrži razloge u pisanoj formi o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja”), ljubazno Vas molim da nas obavestite o preduzetim radnjama u vezi navedenog pitanja.

S poštovanjem,

Naim Qelaj

Ombudsman